THUISKOMST

INLEIDING

Dit is een verhaal voor pelgrims op weg naar huis;
Voor pelgrims die lang en moeizaam op weg zijn geweest naar verre oorden, pelgrimsoorden om antwoorden en rust te vinden, maar deze niet hebben gevonden.
Ze zijn nu teleurgesteld op de terugweg en opeens komen ze dit verhaal tegen, misschien op een vreemde, onverwachte , ongeplande manier, zoals dat met deze dingen doorgaans gaat. En dat verhaal komt dan zo iemand ineens vertellen dat hij zijn leven lang geen dag weg is geweest van huis. Hij heeft thuis liggen dromen , dat hij ver weg was, maar hij was het niet.
Hoe dit verhaal aan zo iets komt ?
Van iemand die de lange, uitputtende droom zelf gedroomd heeft. Hij had de droomtocht weg van huis zelf gemaakt, totdat hij zo doodmoe werd van al die pelgrimsoorden en beloften van goeroes, en van alles wat hij moest doen en laten, dat hij pas op de plaats heeft gedroomd en rechtsomkeer heeft gemaakt.Hij wilde gewoon terug naar huis. Thuis werd hij wakker en ziedaar, hij was er , terug in zijn eigen bed.. Veel te laat, maar tóch: Hij was er. Hij wreef zich de ogen uit, keek rond, schudde zijn hoofd , . Overal dezelfde troep, dezelfde rommel en ook dezelfde mooi opgeruimde plekjes. Dezelfde zon scheen door dezelfde ramen, die een voorjaarsbeurt nodig hadden. Hier en daar een spinnenweb, en in zijn hart de vraag: waarom hij in godsnaam moest dromen dat hij weg moest. Ach, mompelde hij, het was maar een droom, hoewel hij er niet jonger op was geworden en ging over tot de orde van de dag.
Deze bedrogen pelgrim die dit verhaal heeft geschreven ben ik zelf.
Mijn pelgrimstocht weg van huis en weer terug heb ik eerder al eens proberen te beschrijven
.
Ik deed ook nog een tweede ontdekking, maar die duurt nog steeds voort. Die kwam langzamer, mettertijd, dag bij dag. Dat waren de dingen , waarnaar ik altijd gekeken had, maar die ik nooit gezien had. Deze ontdekkingen vormen de inhoud van dit verhaal, het verhaal van het naamloos wonder dat zich nog dagelijks ontvouwt, een naamloos wonder, waar iedere sterveling middenin zit en dat hij niet ziet omdat hij zijn ogen niet opendoet.

THUISKOMST

INLEIDING

Dit is een verhaal voor pelgrims op weg naar huis;
Voor pelgrims die lang en moeizaam op weg zijn geweest naar verre oorden, pelgrimsoorden om antwoorden en rust te vinden, maar deze niet hebben gevonden.
Ze zijn nu teleurgesteld op de terugweg en opeens komen ze dit verhaal tegen, misschien op een vreemde, onverwachte , ongeplande manier, zoals dat met deze dingen doorgaans gaat. En dat verhaal komt dan zo iemand ineens vertellen dat hij zijn leven lang geen dag weg is geweest van huis. Hij heeft thuis liggen dromen , dat hij ver weg was, maar hij was het niet.
Hoe dit verhaal aan zo iets komt ?
Van iemand die de lange, uitputtende droom zelf gedroomd heeft. Hij had de droomtocht weg van huis zelf gemaakt, totdat hij zo doodmoe werd van al die pelgrimsoorden en beloften van goeroes, en van alles wat hij moest doen en laten, dat hij pas op de plaats heeft gedroomd en rechtsomkeer heeft gemaakt.Hij wilde gewoon terug naar huis. Thuis werd hij wakker en ziedaar, hij was er , terug in zijn eigen bed.. Veel te laat, maar tóch: Hij was er. Hij wreef zich de ogen uit, keek rond, schudde zijn hoofd , . Overal dezelfde troep, dezelfde rommel en ook dezelfde mooi opgeruimde plekjes. Dezelfde zon scheen door dezelfde ramen, die een voorjaarsbeurt nodig hadden. Hier en daar een spinnenweb, en in zijn hart de vraag: waarom hij in godsnaam moest dromen dat hij weg moest. Ach, mompelde hij, het was maar een droom, hoewel hij er niet jonger op was geworden en ging over tot de orde van de dag.
Deze bedrogen pelgrim die dit verhaal heeft geschreven ben ik zelf.
Mijn pelgrimstocht weg van huis en weer terug heb ik eerder al eens proberen te beschrijven
.
Ik deed ook nog een tweede ontdekking, maar die duurt nog steeds voort. Die kwam langzamer, mettertijd, dag bij dag. Dat waren de dingen , waarnaar ik altijd gekeken had, maar die ik nooit gezien had. Deze ontdekkingen vormen de inhoud van dit verhaal, het verhaal van het naamloos wonder dat zich nog dagelijks ontvouwt, een naamloos wonder, waar iedere sterveling middenin zit en dat hij niet ziet omdat hij zijn ogen niet opendoet.

THUIS

Ik ben dus altijd thuis geweest bij mezelf en toch ben ik altijd weggeweest, als de eeuwige tiener die z'n eigen thuis saai vindt, z'n ouders achterlijk, die vervolgens z'n rugzak volpropt en de verte intrekt, want daar was het niet saai, daar lag HET op je te wachten.
Na jaren lang echter alle mogelijke informatie opgedaan te hebben tijdens die 'ver-van-mijn-bed-shows' kwam ook ik, net als zo vele anderen vóór mij, tot de ontdekking hoe saai alles is en onbetekenend, zodra je volledig geïnformeerd bent over wat je zoekt. Ik zocht kennis, maar werd telkens om de oren geslagen door een overvloed aan informatie, die me echter geen kennis kon geven, om de simpele reden dat ik die ik al had, maar ik zag haar niet. Daarbij kwam ik ook tot de droeve ontdekking , niet alleen dat informatie mij geen kennis gaf, maar ook ,dat geen enkele informatie blijvend was. Dit laatste had ik eigenlijk al heel lang ervaren, zonder dat ik daarbij ooit had stil gestaan. Tijdens mijn docententijd moest ik talloze stencils maken voor de studenten met alle mogelijke informatie, waarover geen overzichtelijke handboeken waren te krijgen en waarvan ik dacht dat ze die nodig zouden hebben en die ik belangrijk achtte voor hen. De inkt van die stencils was nog niet droog of die informatie was alweer verouderd. Toen begon ik te denken dat ik zelf misschien het enig blijvende was. Maar ook dat was niet waar, zo ontdekte ik later.
Toen ik dus eindelijk thuis kwam van nooit weggeweest, heb ik daar een tijdje versuft, maar tevreden rondgelopen , heb me toen op een stoel neergezet en heb de vele domheden van mijn tocht door dit leven nog eens bekeken en ervan genoten en vervolgens volledig aanvaard. Wil dat zeggen , dat ik mezelf vergeven heb? Heb ik mezelf vergeven?
Jezelf vergeven is onzin. Ik heb wel datgene wat me kwelde totaal met heel mijn lichaam en geest doorvoeld en vervolgens heb ik het kunnen loslaten en latere herinneringen hebben mij nooit meer problemen gegeven. Het heeft allemaal zo moeten zijn en ik heb over geen enkele fase ervan nog enige schuldgevoelen. Die aanvaarding is zo totaal, dat , als ik op herhaling zou moeten, ik het weer allemaal precies hetzelfde zou overdoen, met al z'n pijnen, al z'n verdriet, met al z'n euforische momenten, al z'n vergissingen en uiteindelijk z'n ongekende vrede.
Het schijnt , dat we het grootste gedeelte van ons leven slapend doorbrengen. Ik heb echter ontdekt, dat ik het grootste gedeelte van mijn fysiek wakkere tijd ook geslapen heb. Alleen had die slaap een andere naam. Die heette 'zoeken', 'op weg zijn' , en dat kon alleen maar ver van huis, want hier bij jezelf was niets te halen.
Heel veel mensen gebruiken de woorden naar huis gaan voor als ze gaan sterven. Ik zelf voel dat niet meer zo, want ik heb het gevoel dat ik al thuis bén, en het enig verschil met sterven zal zijn , zoals ik dat nu zie, dat er dan geen lichaam meer zou zijn, hetgeen me, na alles wat ik zo al meegemaakt heb, niet meer zo'n ramp lijkt. Dit kon ik echter niet zeggen, toen ik nog droomde dat ik op route was. Maar als je thuis bij jezelf bent aangekomen en niet meer vastzit aan wat daar buiten ligt, dan verdwijnen dat soort problemen en angsten.
Wat is dat eigenlijk geweest dat *thuis komen bij mezelf*, want ik zei toch, dat ik nooit weg was geweest? Hoe zou zo iets kunnen ? Hoe zou ik in godsnaam weg kunnen zijn van mezelf ? Wie zou er weg zijn van wie of wat en wie kwam er thuis naar wie of wat ?

Ach, ik gebruik 'thuis komen' enkel als een prachtige, warme metafoor, omdat ik in mijn leven zelfs tot op hogere leeftijd zoveel heimwee heb gekend naar het thuis van mijn jeugd en vervolgens naar een thuis met de warme, zorgeloze geborgenheid , die ik daar heb gekend. Op zichzelf is dat thuiskomen enkel maar een metafoor om uitdrukking te geven aan het gevoel: zo is het goed, ik voel mezelf volledig geborgen , zoals ik me vroeger thuis geborgen heb gevoeld. Ik heb buiten dit thuis niets meer te zoeken, waar ik afhankelijk van ben. Ik heb alles wat er moet zijn. Meer heb ik niet nodig. Daarbij komt ook nog het feit dat ik bij mezelf op vertrouwd terrein ben, hetgeen ik eigenlijk nooit volledig heb kunnen zeggen bij al die andere dingen waar ik me ooit aan opgehangen heb.. Ik houd van mijn eigen gezelschap. Vreemden mogen ten allen tijde komen en ook ten allen tijde gaan. Ze mogen me verraden en verguizen, familie en vrienden zowel als vreemden ; ze mogen ook van mij houden, wat die term dan ook moge betekenen. Alles is goed zoals het is, zoals ik ben. Ik heb het gevoel dat ik nergens meer thuis hoor, behalve bij mijzelf, dat ik nergens meer aan vast zit , hoewel ik van alles geniet zoals het komt en ook weer gaat. Ik heb het gevoel midden in een orkaan te zitten, in het oog ervan, een plek van ongelooflijke rust en kalmte Het is alsof dat oog enkel deelneemt aan de orkaan door gewoon oog te zijn en ongestoord te kijken naar het kolken rondom. Zonder dat 'oog zijn' zou er geen wereld bestaan , zonder dat oog zou er geen orkaan, geen enkele activiteit zijn en zou MIJN wereld niet bestaan. Mijn hele wereld is mijn oog , met de orkaan daaromheen. Die wereld is alles wat ik heb. Iets anders heb ik niet.
Aan die orkaan neem ik niet meer deel, omdat ik er het oog van ben en daarom ontgaat mij niets. Die orkaan, die wereld zou mij geen vreugde meer schenken als ik geen oog meer zou zijn en als ik er nog in rond zou tossen zoals vroeger. Als oog ervan echter geeft ze me een ongekend genot en vrede. Vraag me niet hoe dat kan en hoe dat werkt. Daarvan heb ik geen flauw idee. Ik weet hoe het moet en hoe alles in elkaar zit, tot in de kleinste details en reacties, want ik doe het immers. Ik kan er echter geen verstandelijke informatie over verstrekken , omdat ik die zelf niet heb.Ik weet alleen dat ik het ken en dat ik het kan, want ik doe het per slot van rekening en niemand anders doet dat vóór mij. Ik maak het gewoon zo mee; ik weet, ik ken en schep iedere seconde op grond van die kennis. Die ervaring is voor mij voldoende. Verder kom ik niet. Meer verlang ik ook niet. Ik heb het voor mijzelf al lang opgegeven, daarover nog informatie te krijgen . Voor de lezer moet dit begrijpelijkerwijze een enorme teleurstelling zijn Ter verontschuldiging kan ik enkel aanvoeren, dat dit 'kennen', dit 'weten' niet toegankelijk is voor informatie noch voor mezelf, noch voor anderen en dat deze kennis, dit weten, dit scheppen daarom ook niet overgedragen kan worden door middel van informatie, noch aan mezelf, noch aan anderen.. Vandaar dat ik er onderhand aan gewend ben geraakt dit fenomeen, deze echte kennis als een *donker licht* te gaan zien en daarom ook geen pogingen meer aanwend dit aan anderen over te dragen of er zelf nog in te duiken. Ik kan er alleen naar kijken en ervan genieten. Ik heb nooit kennis kunnen vergaren. Ik heb alleen veel informatie kunnen vergaren, en die zal sterven en verdwijnen , als dit lichaam sterft en verdwijnt. Ik heb ontdekt , dat ik reeds vanaf mijn geboorte en misschien zelfs al lang daarvoor alle kennis en scheppingservaring heb, die ik nodig heb voor MIJN leven. Dat ervaar ik ,maar ik heb er geen informatie over
Ik observeer baby's wel eens en de manier waarop ze de wereld in kijken. Ze kunnen niets zeggen, maar in dat zwijgend kijken zie ik soms zo'n diepe wijsheid en kennis, waarover ze in hun leven nooit informatie zullen kunnen geven, omdat ze die zelf niet hebben of ooit zullen verkrijgen. Het is kennis die ze gaandeweg schijnen te verliezen en die langzaam bedolven raakt onder het puin van alle mogelijke informatie en maatschappelijke conditionering en regelgeving en die ze dan later weer net zoals ik zullen moeten gaan zoeken om er ten slotte achter te komen dat ze nooit zonder zijn geweest. Kennis kan niet verkregen worden, omdat ze er al is en ze kan ook niet overgedragen worden. Alleen informatie kan overgedragen worden, niet kennis. Kennis geeft zich niet bloot aan informatie. Ze is ontoegankelijk voor het informatie zoekende verstand. Daarom is het 'goeroe lopen' uiteindelijk zo frustrerend ,

omdat men er na een tijdje achter komt, dat je alleen maar informatie kunt krijgen over iets dat in wezen niet voor informatie toegankelijk is.

Hoe voelt dat aan, dat *thuis zijn* ?

Mijn antwoord op deze vraag zou ik wellicht het best kunnen benaderen door enkele misverstanden uit de weg te ruimen, misverstanden die men wellicht heeft opgedaan bij het lezen van lectuur op dit gebied.

Het eerste misverstand is : Thuis komen betekent , dat je gelukkig bent geworden.
"Ben je nu gelukkig? ", vraagt men mij wel eens. Mijn antwoord op die vraag is een wedervraag. Deze luidt als volgt " Als jij me zegt wat geluk is, dan zal ik je zeggen of ik dat heb." En dan volgt doorgaans de vermakelijke poging van de vrager om vorm te geven aan die vormloze, grijze brei in zijn hoofd, die hij 'geluk' noemt. Ik moet eigenlijk maar raden naar wat de vraagsteller gevoelsmatig bedoelt.
Mijn enig onbevredigend antwoord is dus, dat ik het niet weet. Simpelweg omdat ik de inhoud van de vraag niet ken.
Dus voor mezelf weet ik ook niet of ik gelukkig ben, omdat ik niet precies weet wat geluk is. Wat ik wél weet is, dat ik niets meer verlang, niet omdat ik verzadigd ben en vol zit, maar juist omdat ik leeg ben ; en dat voelt goed. Ik hoef geen rugzak vol onopgelost verleden meer mee te sjouwen.
Het tweede misverstand is: als je thuis bij je zelf ben aangekomen, heb je nooit meer leed of verdriet.
Dat is ontegenzeglijk waar op voorwaarde dat je dan op een plank ligt, morsdood.
Natuurlijk zul je verdriet en leed hebben, maar dit zal niet meer het verdriet zijn, dat je gekend hebt, geen verdriet om datgene wat jou zogenaamd aangedaan wordt , maar verdriet om het leed en de schade die anderen daardoor zichzelf aandoen. Verdriet komt en gaat, maar laat geen moddersporen meer na.
Een derde misverstand is: dat je nooit meer mensen zult kwetsen. Dit is een van de taaiste en meest interessante misverstanden, hoewel deze uitspraak, fundamenteel gesproken, waar is.
Hoe arrogant het ook moge klinken, maar voor mezelf weet ik echter dat ik nooit mensen bewust wil kwetsen . Hetzelfde zal echter ook degene zeggen , die mij kwetst.
Wat is de werkelijkheid?
Als ik zeg, dat ik onmogelijk iemand zou kunnen kwetsen, wil dat niet zeggen, dat mensen zich nooit gekwetst zullen voelen naar aanleiding van wat ik doe of me soms laat ontvallen. De schijn kan anders zijn, maar ik kan wél zeggen, dat ik altijd aan de soort reactie van de ander zou kunnen onderscheiden, of ik echt iemand gekwetst heb, of dat ik onbewust wellicht even aan een fineer heb gekrabd, waaronder een klein kind met onopgeloste pijn schuil ging. M.a.w. is de reactie van de 'gekwetste' er een op werkelijkheid van mijn woord of daad, of was het een reactie op een betekenis, komend uit een onopgeloste voorgeschiedenis. Dit laatste soort reacties maken de dagschotel uit. Uit bittere ervaring in mijn omgang met anderen weet ik dat. Zelf ben ik op dit gebied pas vele, vele tientallen jaren na mijn zogenaamde volwassen worden op achttienjarige leeftijd, echt volwassen geworden. Dat was nadat ik mijn onopgeloste kinderpijnen, die ik een leven lang had meegetorst, zelf gevoeld en geïntegreerd had. Wat ik met dit alles wil zeggen is , dat er een groot verschil bestaat tussen gekwetst worden en zich gekwetst voelen.

Het vierde misverstand is:
Als je thuis bent aangekomen, heeft de geest volkomen controle over het lichaam. Een idee , geboren uit de verwarring van talloze pelgrims, zowel van oost als west in hun rondgang door de dreven van oosterse filosofie en levensbeschouwing, oosterse praktijken , met hun soms oogverblindende kung-fu -achtige krachttoeren op dit gebied. Het zijn soms verwonderlijke spirituele circusprestaties. Controle van geest over lichaam heeft voor mij echter net zo min iets te maken met 'thuiskomen', als de moraliteit van een man iets te maken heeft met zijn atletische topprestaties. Het zijn alle, uiterst lofwaardige ambachtelijke verworvenheden, die enkel op hetzelfde vlak liggen als pottendraaien; hoewel ietwat meer spectaculair.
In mijn neurotische topjaren was ik een begeesterend publiek spreker, die telkens volle bakken trok. Iedereen dacht, dat ik als mens ook geweldig moest zijn. Maar goed, dat ze dat toen niet geweten hebben.
Nu ik van mijn neurotische tocht leeg thuis ben gekomen, sta ik telkens in het openbaar te stuntelen met de mond vol tanden. Nu denkt men: wat een armzalige man . Ook nu moesten ze eens weten. Het enige dat me nu nog enigszins lukt is : achter mijn bureau een aantal woorden zodanig samen te rijgen, dat het geheel ervan aangenaam leesbaar is.

\